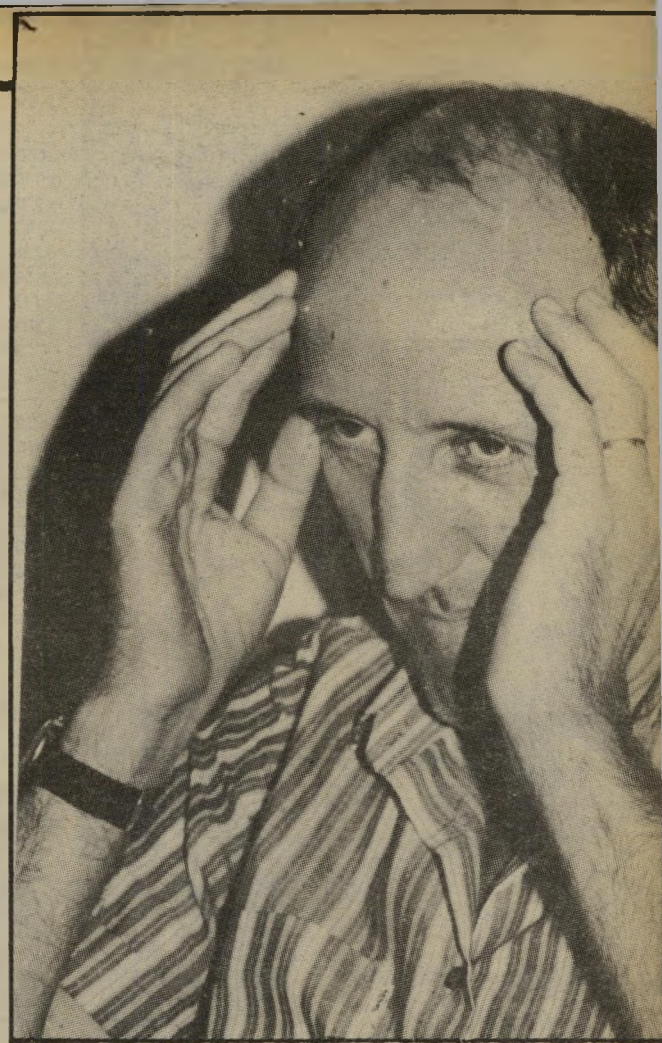

במשך 33 שנה היה השחקן שמואל וולף בלתי ידוע. לפתע השתנה הכל — וכל זה מפני שחזר להונגריה כדי לראות את הבית שבו נרצח אביו

מלך ליום אחד

שהתעלפתי מהתרגשות. למחרת נסעתי עם אשתי לראות את המקום שבו נולדתי. בודפשט השתנתה. 35 שנה לא הייתי שם. זה לא היה אותו הרבר. העיר שוקמה ונבנתה מחדש. בכל מקום שומעים הונגריה, בכל מקום רואים שפע עצום. להיות בארץ קומוניסטית ולא לחוש בקומוניזם — הכל גרם מין התרגשות. הגענו לבית שבו נולדתי. נכנסנו לחצר. זהו בית-דירות עם מירפסות מסביב לחצר, כמו בסרטים ניאוריא-ליסטיים איטלקיים. עמדת באמצע החצר, ראיתי את הנשים העומדות על המירפסות ביום קיץ חם. הן שאלו אותי

כשהגעתי הפעם לבודפשט עם אשתי והתקרבותי לבית, הסתכלתי ונתתי צעקה: "מיקי, הבית איננו, הבית נעלם!" אבל הבית היה שם. זה היה רק חלוסי-בלהות שהבית נעלם. איזו הרגשה זו היתה. הגעתי לבודפשט עם אשתי, מיקי, וקשה לתאר את ההתרגשות ואת הנסיעה מנמל-התעופה ועד המלון. הייתי הרוג, התיישבתי על המיטה, ופיתאום — טלפון ממיל. באותו רגע חשבתי על כל מיכל שאני מכיר, רק לא על מיכל בת-אדם. היא אמרה "שלום שמוליק" בעברית, בבודפשט, הונגריה. כמעט

אך הסתירו לי, ולא ראיתי ממש מה קרה. כשאבא נרצח נותרתי ללא הורים. אבא נישא לפני מותו שוב, והיתה לי אם חורגת. איתה הלכתי את-רכך, לגטו. הבית שבו גרנו, ושבו נרצח אבא, לא היה הבית שבו נולדתי. זה היה בית עם טלאי צהוב בחזיתו, שאליו העבירו אותנו בשלב אחד לפני הגטו. עד לפני כמה שנים לא כליכך רציני לבקר בבודפשט. בשנים האחרונות זה הציק לי ממש, מזה שנים אני חולם על הבית שבו גדלתי: הנה אני מגיע אליו והבית נעלם, ותמיד אותו מפחזנפס אכזבה גדולה.

כשהשחקן שמואל וולף נסע לטיול בארץ-מולדתו, הונגריה, הוא היה אחוז התרגשות. אחרי הכל, מזה 35 שנים לא ביקר בבודפשט, עיר-הולדתו. הפעם האחרונה שראה את העיר שבה נולדו הוריו והורי-הוריו היתה כשהיה נער בן 14. אז עלה לישראל, כשהוא יתום מאב ומאם, בוגר גטו בודפשט.

שמואל וולף, שהבריו קוראים לו שמוליק, נשאר בכל רמ"ח אבריו הונגרי, למרות שהתערה היטב בחברה הארצישראלית. למרות שחי פה במשך יותר שנים מאשר שם. הונגריה היא שפתו הראשונה. על הבימה ועם החברים ריבר עברית, אך במשך שנים חי עם שחקנית ממוצא הונגרי, ובכתיב הם דיברו הונגריה. שמוליק וולף נסע להונגריה. הוא לא חלם שיקרה לו מה שקרה שם. וולף הוא שחקן קבוע בתיאטרון חיפה. חובבי התיאטרון מזהים ומכירים אותו. פרצופו הארוך הביא לכך שבמשך כל הקריירה שלו קיבל הרבה מאוד תפקידים של "רעים", למרות שכל מי שמכיר אותו אישית יודע, שיש לו נשמה של זב. לפיטגט הקריירה שלו הגיע כאשר גילם את דמותו של קפקא במחזהו הנודע של יוסף מונדי זה מסתובב.

הוא שחקן, לא כוכב, אפילו לא מהשורה הראשונה. עושה עבודתו קודש, תפקידים בינוניים, פה ושם תפקידים ראשיים בתיאטראות השוליים. והנה, בבת אחת, הירפקה לה אלתי-זמול על רלתו. במסגרת התיאטרון החיפאי הוא פגש, לפני ארבע שנים, בשחקנית צעירה בשם מיקי מרמור. היא צעירה ממנו ב-20 שנה. אומרים שזו היתה אהבה מבוססת. שמוליק וולף נשא את מיקי לאשה. מספרים שהוא המאושר באדם, שזוהו ווג העושה את הכל ביחד. את מיקי הצברית הוא לקח איתו להונגריה ביום-הולדתו ה-50. הוא הרגיש שהוא מוכרח, שהוא חייב להראות לה את הבית שבו נולד, את המקום שבו נרצח אביו כמעט לנגד עיניו.

עברית בודפשט

על מה שקרה לו מאז דרכה כף רגלו על אדמת הונגריה הוא סיפר בהתרגשות רבה בדירתו שבמרכז תל-אביב. דירת-השחקנים אופיינית: מעט רהיטים ישנים, הרבה ספרים, מערכת סטריאופונית משוכללת ואוסף עצום של תקליטים. על הקירות רישומים ותמונות.

הוא לא נרגע עדיין ממה שקרה לו, וכשהוא מספר, הוא כאילו חי מחדש את החוויה: זה שחזרתי להונגריה אחרי 35 שנים, זה היה בשבילי מאורע מאוד חשוב. בשנים האחרונות רציני לבקר בבודפשט. הרצון הזה היה חזק מאוד. רציני לראות את הבית שבו נולדתי, ואת המקום שבו נרצח אבא.

הייתי בן 10 כשרצחו את אבא. אחרות קורם לכן מסרטן. הוא נרצח בגלל עלילת-דם שהעלילו הפאשיסטים על היהודים. נעשה פוגרום, הרי ציאו אותו החוצה עם אחרים. ירו בו על המירדכה. אני עמדת בקרבתי-מקום.

קאפו בבודפשט ובחיפה. שמוליק וולף בתפקיד הקאפו. למעלה, בבודפשט עם השחקנים האמריקאים. למטה, בתיאטרון העירוני של חיפה, עם

מי אני, מה אני מחפש. אמרתי שאני תייר, שנולדתי פה. אשה אחת ירדה במדרגות, שוחחננו. הראיתי לה את הרירה שבה גדלתי עד גיל 11. היא סיפרה לי על הריירים אחד לאחד — זה עזב לארץ אחרת, האחר לעיר אחרת, השלישי מת. מכל הריירים שהכרתי, היא סיפרה לי, נשארה רק אשה אחת, מאוד זקנה. שאלתי איך קוראים לה. היא אמרה לי: דודה יוצי. מה אני? אצל דודה יוצי היה הבית השני שלי. אכלתי אצלה, ישנתי אצלה. היא היתה רונה אידיאלה שלי. אהבתי אותה. כילד הייתי מאוהב בה. הייתי מספר לה בדיחות, היא היתה מספרת לי אגדות. והנה, אומרים לי שהיא חיה. אשה בת 83. לא האמנתי. אמרתי למיקי: עולים אליה. התרגשתי. איך היא נראית, דודה יוצי, שהיתה חלק מילדותי? כשנפתחה

BWIESZCZENIE
 wystawienie działaczy żydowskiej w Warszawie scali braci
 Rywka Kligerman
 Sala Pasztejn
 Jozek Paik
 Luba G.
 Molek F.
 Faiga M.
 Dworja
 Chana
 w Warszawie, 17 listopada
 (—) Anerswald